

EKO

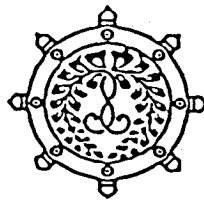
回

向

DRIEMAANDELIJKS
TIJDSCHRIFT

Juni 1990

Nr 45

Centrum voor Shin-Boeddhisme v.z.w.

Pretoriastraat 68

B-2600 Antwerpen-Berchem

Afgiftekantoor : 2600 Berchem 1

I n h o u d

Editoriaal : Amida en Gautama	1
Shinran Shonin : Mattosho 8	2
Sh.A.Peel : De Naam is Namu Amida Butsu (vii)	4
S.S.Kibe Monshu : Geschiedenis van het Ontstaan van de verschillende obediënties in het Shinboeddhisme (slot)	9
Luc Lammens : Namu Amida Butsu - Hongaku	13
D. Girardin : De Leer Beleven	15
Dr.T.Unno : Jodo Shinshu Begrijpen (2)	17
Vragen staat vrij : over Tokudo en Kyoshi	21
Jikoji-Nieuws	23

Het Centrum en de Shin-Tempel JIKOJI erkennen de spirituele en morele autoriteit van de Jōdo-Shinshū Hongwanji-ha (Kyoto) in de personen van Hoofdabt Go-Monshu Koshin Ohtani en van Ere-Hoofdabt Zenmon Koshō Ohtani, maar zijn voorts organisatorisch en financieel autonoom. Hun werking is dus afhankelijk van uw medewerking, uw waardering en uw steun.

Onze bankrekening (voor België) is 408-2066511-88, Centrum voor Shin-Boeddhisme V.Z.W., 2600 Berchem-Antwerpen. Voor Nederland en buitenland, bij voorkeur op postrekening 000-0173766-39, op naam van A.Peel, B-2600 Berchem-Antwerpen, België.

Editoriaal

AMIDA EN GAUTAMA

In de biografie van Shakyamuni Buddha is er een overduidelijk scharnierpunt : de Verlichting onder de Bodhi-boom .

Datzelfde scharnierpunt kan in zekere zin aangewend worden om de aspecten van zelf-kracht en Ander-Kracht te situeren .

Prins Siddharta ontdekt het lijden in zijn diverse vormen ; hij wil er de ware aard en de oorsprong van vinden om er een einde aan te stellen . Daarom 'verlaat hij het huis' : koninkrijk, weelde, vrouw, kind . En hij trekt het ascetische leven in, aanvankelijk van leraar tot leraar, dan in eenzaamheid strevend, zoekend naar het antwoord op zijn verscheurende vragen .

Zo is hij de Mens die het Pad opgaat, met alle kracht en inzet en verbetenheid die zijn bijzonder gunstige karmische instelling hem biedt . Doorheen yoga-technieken bij zijn leermeesters Arada Kalama en Udraka Ramaputra, keiharde ascese die hem tot de rand van de afgrond voert, en de meditatieve strijd met Mara, de grote verleider, werkt hij zonder onderbreking aan zichzelf, - voor zichzelf een lamp zijnde .

Onder de Bodhi-boom gebeurt HET dan eindelijk : inzicht in het lijden, in de oorsprong van het lijden, in de opheffing van het lijden en in het Pad dat voert naar die opheffing van het lijden ; inzicht in onze bestaanservaringen zo diep getekend door begeerte, haat en dwaasheid ; onze onderwerping aan onvoldaanheid, veranderlijkheid en vooral niet-zelfheid .

Dat is het hoogtepunt verworven door zijn zelf-kracht . Het streven van Siddharta is de vervulling van zijn zelf-kracht . En Siddharta heeft dit met succes volbracht .

Maar dan geschiedt de grote omkering van het gemoed, de verlichting . Niets is hetzelfde gebleven . Er is vanaf de verlichting geen Siddharta meer, maar een Verlichte, de Wijze van de Shakyas : Shakyamuni Buddha . En de Verlichte wordt de Verlichter . Hij is het Boeddhschap geworden, hij manifesteert de Verlichting, het Oneindige Licht : Amida .

Dan staat hij op uit de meditatiehouding waarin hij eeuwenlang nog afgebeeld wordt, en hij GAAT .

Hij gaat naar de wezens toe . Eerst naar de vijf die hem in de steek gelaten hebben . Hij is Groot Mededogen, ook voor de dwazen en afkerigen . Dan gedurende vijfenveertig jaar naar allen die hem horen willen : koningen, prostituees, sjamanen, sramanen, brahmanen, smeden, kooplui, gangsters, ministers, artsen, zijn eigen vrouw, zijn eigen zoon ook . Hij gaat naar allen zonder enig onderscheid : Hij is Ander-Kracht geworden . Hij brengt de Leer, hij is de Leer .

Daarom wordt de Ander-Kracht-Boeddha niet meer zittend, maar staande of gaande afgebeeld in de boeddhistische iconografie, lichtjes voorovergebogen naar de kleine dwaze wezens die we zijn . Want als wij niet tot bij de Verlichting geraken, dan komt de Verlichting tot ons . Want Amida komt tot ons, zoals Boeddha Gautama naar zijn tijdgenoten ging .

En zoals Gautama sprak tot zijn tijdgenoten, zo spreekt Amida onophoudelijk in ons : zijn stem is de Nembutsu .

Horen jullie ze ook ?

Gassho en Namu Amida Butsu .

Shitoku .

MATTOSHO Lamp voor Latere Tijden

Brieven van Shinran (8)

De plaats van de Jodo-school in het boeddhistische stelsel wordt verduidelijkt in bewoordingen eigen aan de traditionele doctrinale categorieën . Waar Shinran naar verwijst als "de huidige Jodo-school", is dit het Shin-boeddhisme als essentie van de Jodo-leringen van Honen .

*(Deze brief is voor de meeste onvoorbereide lezers duister . Men dient hierbij te overwegen dat Shinran hier gebruik maakt van een in de Tendai-school gebruikelijke techniek van indeling volgens thema's en criteria . Uit het einde van de brief blijkt tevens dat Shinran hier wat verveeld antwoord geeft op dialectische en/of polemische vragen, die hem op dat moment - hij is 80, 90 jaar - absoluut niet meer interesseren . In een poging om deze tekst toch wat begrijpelijker te maken, voegt Shitoku er enkele voetnota's aan toe ; men kan ze herkennen aan de asterisk * die hun tekst voorafgaat .)*

Verder zijn in in de verklaring van alle diverse geschriften niet meer dan vijf soorten uiteenzettingen : ten eerste, de uiteenzetting van de Boeddha; ten tweede, de uiteenzetting van heilige discipelen ; ten derde, de uiteenzetting van hemelse wezens en wijze kluizenaars ; ten vierde, de uiteenzetting van halfgoden ; ten vijfde de uiteenzetting van miraculeuze geesten . Volg van deze vijf enkel de uiteenzetting van de Boeddha en steun niet op de andere vier .

Het zou moeten geweten zijn dat de drievoudige Jodo-Sutra de ware uiteenzetting is van Shakyamuni Tathagata .

De vier landen¹ zijn : ten eerste, het land van het dharma-lichaam ; ten tweede, het land van het vervullingslichaam ; ten derde, het land van het gepersonifieerde lichaam ; ten vierde, het land van het miraculeuze lichaam . Het huidige "Boeddha-Land van Vrede" is een vervullingsland .

De drie lichamen² zijn : ten eerste, het dharma-lichaam ; ten tweede, het vervullingslichaam ; ten derde, het gepersonifieerde lichaam . De huidige Amida Tathagata is een Tathagata van het vervullingslichaam .

De drie schatten³ zijn : ten eerste, de schat van de Boeddha ; ten tweede, de schat van de Dharma en ten derde de schat van de Sangha . De huidige Jodo-school behoort tot de schat van de Boeddha .

De vier voertuigen zijn : ten eerste, het Boeddha-voertuig ; ten tweede, het bodhisattva-voertuig ; ten derde, het Boeddha-voor-zich-alleen-voertuig⁴; ten vierde, het voertuig van de toehoorders . De Jodo-school behoort tot het bodhisattva-voertuig .

De twee leringen zijn : ten eerste, die van de plotse verwezenlijking ; ten tweede, die van de geleidelijke verwezenlijking . De huidige lering behoort tot

¹ nl. de Boeddha-landen, de Boeddha-velden, *buddhaksetra* in hun diverse voorstellingsvormen .

² De drie traditionele "Boeddha-lichamen" *Trikaya* : het 'Lichaam van de Leer' *Dharmakaya* , het 'Verheerlijkingslichaam' *Sambhogakaya*, en het 'Verschijningslichaam' *Nirmanakaya* .

³ Meestal de Drie Juwelen of Drie Sieraden genoemd .

⁴ *Pratyekabuddha-yana* . Een Pratyekabuddha is een 'heilige' die op eigen kracht de verlichting verwezenlijkt, maar de Leer niet verkondigt .

die van de plotse verwezenlijking .

De twee verzamelingen van geschriften zijn : ten eerste de verzameling bodhisattva-geschriften ; ten tweede, de verzameling geschriften van de toehoorders . De huidige lering behoort tot de bodhisattva-verzameling .

De twee paden zijn : ten eerste, het pad van de moeilijke praktijk ; ten tweede, het pad van de gemakkelijke praktijk . De huidige Jodo-school is het pad van de gemakkelijke praktijk .

De twee praktijken zijn : ten eerste, de juiste praktijken⁶ ; ten tweede, de diverse praktijken . De huidige Jodo-school is gebaseerd op de juiste praktijken .

De twee sprongen zijn : ten eerste, de voorwaartse sprong ; ten tweede, de dwarse sprong . De huidige Jodo-school is de dwarse sprong . Op het Pad van de Wijzen is de voorwaartse sprong zelfkracht .

De twee vormen van toepassing⁶ zijn : ten eerste, de beperkte toepassing ; ten tweede, de universele toepassing . De Jodo is de lering van de universele toepassing .

De twee wegen met betrekking tot het overblijven⁷ zijn : ten eerste, het blijven bestaan ; ten tweede, het niet-overblijven . Er wordt geleerd dat de huidige Jodo-leer zal standhouden nog honderd jaar na het verdwijnen van de leer et dat dit tot heil van alle voelende wezens zal zijn . De niet-overblijvende leer, dat zijn de diverse goede werken van het Pad der Wijzen . De diverse goede werken zijn alle weggetrokken en blijven verborgen in het Drakenpaleis .

⁶De praktijken die tot Geboorte leiden zoals gedefinieerd door Shantao :
1) het reciteren van de sutra's; 2) het beschouwen van Amida; 3) het huldigen van Amida; 4) het uitspreken van Amida's Naam; 5) het eren en het offeren aan Amida .

⁶Het vermogen mensen tot de Leer te brengen .

⁷ nl. van de Leer in deze verworden dharma-periode .

Van de voorstelbare en de onvoorstelbare dharma, bevat de voorstelbare de 84.000 soorten goede werken van het Pad der Wijzen . De Jodo-lering is de onvoorstelbare dharma-lering .

Zo teken ik deze categorieën op . Vraag er a.u.b. naar bij gelijk welk geleerd persoon ; het is onmogelijk ze in deze brief in detail voor te stellen . Mijn ogen verzwakken en bovendien ben ik uitermate vergeetachtig, over wat het ook moge zijn . Ik ben er de man niet naar om deze zaken aan anderen te verduidelijken . Informeer u hierover uitgebreid bij de Jodo-geleerden . Met respect.

3de schrikkelmaand, 2de dag .
Shinran .

Vertaald door H.Eerdekens, naar de Engelse uitgave "Letters of Shinran", Shin Buddhist Translation Series I, Kyoto 1978.

De NAAM is NAMU AMIDA BUTSU (VII)

Het Reine Land : wat, waar, wanneer ?
(slot)

Shitoku A. Peel

Laten we nu proberen dat "andere" te benaderen . Wie of wat is het ?

Bij bepaling is het niet "ik", noch "mijn" . Maar evenmin is het "jij" of "jouw", noch "hij" en "zij" en "het" - of we die woorden nu met of zonder hoofdletters schrijven ; noch is dit amida'sche "andere" een wat-of-wie-ookheid die we erbij zouden roepen al is het maar om van ons cognitieve denken af te geraken en aldus het probleem in een doofput te steken .

Let wel op : ook wanneer we praten in termen van "zich overgeven aan de/het Andere", moeten we beslist elke vorm van mogelijk misverstand uitschakelen . Onze woorden lopen immers verkeerd . Dat is zo één van die vervelende dingen van het intellect, een soort van losprijs die we moeten betalen om 'iets te begrijpen' . Daarom is het goed dat we, op (on)bepaalde niveaus en in (on)bepaalde gebieden ons doel niet mogen stellen in een intellectueel, d.i. conceptueel, discursief 'vatten' . Maar ook dit is belangrijk : er schuilen evenveel gevaren, wolfijzers en schietgeweren, wanneer we ons zouden toeleggen op een emotionele of mystiek-'esoterische' benadering .

Eigenlijk zitten we hier in een beslist netelige innerlijke configuratie . Alle instrumenten waarover de menselijke geest beschikt zijn waardevol, nuttig, praktisch... zolang men ze blijft gebruiken op het terrein waarvoor ze 'gemaakt' zijn . Maar een *rationale* gaan toepassen in het emotionele of het mystieke, of emotioneel een logische structuur gaan interpreteren, - neen, dat zijn van die zaken waarvoor ik o zo schuw ben. En zelfs die schuwheid is *in se* geen oplossing .

Het is heel fraai te willen goochelen met holle woorden zoals 'een holistische benadering' of 'een kosmische intuïtie'. Mooie zelfbegoochelingen zijn dat, of een *ad infinitum* verschuiven van het probleem .

En toch . En toch moeten, willen we zoeken naar een pad waarlangs we van dat 'Reine Land', dat 'nirvana', die 'verlichting' ons een ietwat benaderend beeld, een vage metafoor kunnen voorstellen .

Dat hangt natuurlijk af van de individuele instelling die we hebben . De boeddhistische traditie weet te zeggen dat er 84.000 van die individuele instellingen zouden zijn* . Wanneer ik dus wil spreken over "mijn" individuele instelling, dan zit ik voor 1/84.000 goed... van relativeren gesproken...

Dus : wat mij betreft, zie ik de benadering van de aard van het Reine Land het liefst langs de esthetische zijde . Een esthetisch 'begrijpen' dus . Zoals het kijken naar een wondermooie schilderij, een intreden erin ; of het beschouwen van enige landschappen : de schuimende zee, wolken over het polderland, zonsopgang in het gebergte, berken in de heide, kraters van een Hawaïaanse vulkaan ; of het luisteren naar koren en aria's en recitatieven uit de Mattheus-Passion en zelfs tot klank worden ; of luisteren naar de merel die bij valavond over de regen zingt... en zelf merel en valavond en regen worden... ; of het lezen van sommige gedichten, Bassho, Trakl, Rimbaud, Gezelle, Li Tai-po, Mallarmé, T.S.Eliot, Homeros, Ikkyu... en zelf vers worden...

Ik vermoed dat we - voor mij althans... - hier een pad van begrijpen van het Reine Land hebben, en ook dat we op deze wijze het Reine Land kunnen beschouwen en dat we zeker op deze wijze, met een esthetische openheid, ook de Reine-Landsutra's zouden moeten lezen .

*Sommige teksten spreken zelfs van 108.000, maar het verschil is uiteindelijk de moeite niet waard .

Betekent dat evenwel dat een schoonheidservaring voor ons de definitieve verklaring van het Reine Land zou inhouden ? Dat denk ik niet . Kunnen we zó ver gaan als te beweren dat *shinjin* zou kunnen herleid worden tot een religieuze ervaring op het esthetische niveau van ons gemoed ? Zou het Reine Land dan niets anders zijn dan een contactveld tussen een en ander, zij het "kosmisch" kunstwerk en zijn beschouwer ? Is het Mateloze Licht van het Reine Land dan niets anders dan een schoonheidsmanifestatie, een *thing of beauty* , dat ons plots, onberekenbaar maar slechts momentaan tot trillen, tot vervoering brengt ?

Laten we asjeblief de vergelijking niet te ver doortrekken . *Omnis comparatio claudicat* . We kunnen inderdaad het beeld van de esthetische emotie gebruiken als een analogie, maar we kunnen hierbij het grote nadeel van deze beeldspraak niet ontlopen : hoezeer we ook verzinken in de schoonheid, hoezeer we ook opgaan in ontroering en onszelf daarin denken te vergeten, er is toch steeds, in elke schoonheidservaring de latente of uitgesproken aanwezigheid van "ik" en "ons", want het is en blijft voor mij een ik-ervaring binnen in mijn individuele instelling . Het Reine Land blijft 'mij' ver, zolang 'ik' er is, en zolang 'het' een 'ander' is .

Het Reine Land kan enkel gelocaliseerd worden daar waar 'ik' en 'ander' niet meer apart staan, waar het 'zelf' samengevloeid is met het 'ander', waar het 'ik' zichzelf en zijn zelf-illusie vergeten is en waar ook vergeten is wat 'ander' is . Om het simplistisch te zeggen : het Reine Land komt tot bestaan op het moment en op de plaats waar al deze, door ons zo geliefde, tegenstellingen ophouden te bestaan .

Elk van ons is er echter zozeer op uit zich te affirmeren, zich 'waar te maken', 'zichzelf te zijn' . Kijk eens naar de overvloed van advertenties van 'groeperingen' en 'specialisten' in de zovele vormen van zelfbevestiging . Want dan kunnen we erbij zijn, dan zullen de anderen ons erkennen, dan gaan we naar succes en zelfbevrediging, dan kunnen we rijden met onze psychologische luxe-car of scheren we de hoogste toppen van maatschappelijk aanzien . Of gewoon in onze zelf-aanbidding, zullen we ons *feel fine* . Dan kunnen we alle gelegenheden des levens grijpen om onszelf te tonen op onze zelfgemaakte piëdestals .

²"Topos" in de zin van Kitaro Nishida, filosoof en stichter van de z.g. Kyoto School .

Maar uiteindelijk komen we allen, hoe we ook zijn, zelf-verheerlijkend of zelf-destructief, toch terecht in de stroom die ons voert naar de Oceaan van het Oneindige Licht en het Oneindige Leven . En de relictten van hetgeen we dachten te zijn en alle dingen die we aanbeden of verguisd hebben, zijn onvindbaar en ongrijpbaar geworden in de Niet-Tweeheid van de Uiteindelijke Verlichting .

Dat is de reden waarom ik me dikwijls afvraag of het niet mogelijk of onmogelijk zou zijn het zò uit te drukken : daar waar al het 'mijne' samenvloeit met al het 'andere', zou dàar het Reine Land niet zijn ? Dat zou - voor mij althans - een verklaring zijn hoe het Reine Land terzelfder tijd niet in ons, maar ook niet buiten ons, en hoe het, terzelfder tijd wèl in ons en wèl buiten ons is .

En zo kunnen we ons voorstellen dat het Reine Land zo ver van ons ligt dat er miljoenen boeddhalanden moeten doorkruist worden om er te geraken, en toch zo dichtbij dat we het met de hand kunnen aanraken, of zoals de Myokonin het zei : de deur vlak naast de onze . Het Reine Land is vlak bij, hier en nu, zodra wij het aanvaarden en beleven, maar het is miljarden lichtjaren van ons verwijderd zolang we ons ertegen verzetten, al is het maar doordat we ons huidig ik-bestaan heel wat interessanter vinden .

Sta me nu nog een vrijheidje toe, een beeld waar ik erg van hou : wanneer onze handen in *gassho* zijn, de twee handpalmen intiem tegeneen en de *juzu* eromheen, dan is het tussen die twee handpalmen dat het Reine Land gevonden wordt . Om het Reine Land te 'be-grijpen', moeten we gewoon de handen bijeenbrengen in dankbaarheid en nederigheid . Dàar en dàn is het Reine Land .

Zou dit niet, zoals Bodhisattva Nagarjuna het zei, de eigenlijke, ware en werkelijke 'gemakkelijke weg' naar nirvana zijn ?

Op al onze gecompliceerde, geslepen en vernuftige vragen, is het enige antwoord de uiterste eenvoud van *gassho* , de eenvoud van dankbaarheid voor Amida Buddha's Grote Mededogen . Het antwoord op al onze intellectuele bespiegelingen ligt tussen onze beide handen . In deze beweging van het eensgerichte gemoed, ervaren we de niet-gedifferentieerdheid van "ons" NAMU en de "andere" AMIDA BUTSU . En daarmee buigen we naar het innerlijke Westelijke Paradijs van onze dood, die Geboorte is .

Maar, zeg me eerlijk : zijn wij ècht nederig genoeg om ons gemoed zò uit te kleden en naakt te staan in onze *gassho* , en het Reine Land te vinden - niet te zoeken - dàar waar het zich werkelijk bevindt ?

S.S. Kibe

Geschiedenis van het Ontstaan van de verschillende Obediënties in het Shinboeddhisme (slot)

Om te besluiten, wil ik nog de algemene lijnen aantonen van elke obediëntie (*ha*) van de huidige Jodo-Shinshu .

<i>Naam van de obediëntie</i>	<i>Hoofdtempel</i>	<i>Plaats¹⁰</i>	<i>Aantal tempels</i>
Honganji-ha	Nishi-Honganji	Kyoto	+ 11.900
Ohtani-ha	Higashi-Honganji	Kyoto	+ 9.500
Takada-ha	Senjuji	Tsu (Mie)	+ 750
Bukko-ha	Bukkoji	Kyoto	+ 500
Kosho-ha	Koshoki	Kyoto	+ 400
Kibe-ha	Kinshokuji	Chuzu (Shiga)	+ 230
Izumoji-ha	Goshoji	Takefu (Fukui)	+ 70
Joshoha	Joshoji	Sabae (Fukui)	+ 70
San-monto-ha	Senshoji	Fukui	+ 70
Yamamoto-ha	Shoji	Sabae (Fukui)	+ 20

Deze tien obediënties zijn tegenwoordig gegroepeerd in de *Shinshu Kyodan Rengo* (Unie van de Shinshu Gemeenschappen) en er bestaat onder ze geen enkele vijandigheid of concurrentie . De Unie komt niet tussenbeide in de regels en gebruiken van de diverse obediënties en ze heeft ook geen overkoepelende autoriteit . De interne vrijheid van de verschillende *ha*'s blijft geheel . Zo is er b.v. het geval van de Joko-ha (hoofdtempel Jokoji, een 20-tal tempels) in de Niigata prefectuur . Tijdens de Meiji-periode versmolt deze Joko-ha met de Ohtani-ha, maar zowat dertig jaar geleden werd hij opnieuw onafhankelijk .

Dan zijn er ook nog andere kleine obediënties en zelfs tempels die tot geen enkele obediëntie behoren, maar ofwel houden ze aan hun 'apartheid' of beantwoorden ze niet aan de criteria gesteld door de *Shinshu Kyodan Rengo* . Deze groep omvat een aantal dat schommelt tussen 50 en 100 . Een ander geval is dat van de zowat 200 tempels die uit de Ohtani-ha getreden zijn omwille van interne problemen ; hun situatie is evenwel niet steeds erg duidelijk en gemakkelijheidshalve werden ze in onze lijst opgenomen bij Ohtani-ha .

¹⁰Voor minder gekende plaatsen, tussen haakjes de prefectuur .

De tien obediënties in de Unie gaan alle terug op een stichting door Shinran Shonin, maar zoals ik het vroeger reeds aanduidde, ze zijn als een bundel gras met talrijke stengels die alle bloemen van dezelfde vorm en dezelfde kleur dragen. Wel moet gezegd worden dat de twee Honganji's bijzonder grote bloemen vertonen.

Toch zijn er verschillen onder deze tien obediënties. Zo draagt alleen de Honganji-ha (*Nishi* of "Westelijke" Honganji) de benaming "Jodo-Shinshu", terwijl de negen andere kortweg "Shinshu" heten. Ze verschillen ook onder elkaar door details in de erediensten, hoofdzakelijk in het ritme van het sutra-reciteren; ook de kentekens zijn verschillend. Deze kentekens waren oorspronkelijk familie-wapens (in 't bijzonder de 'helmtkens' van aristocratische geslachten) en werden waarschijnlijk rond het midden van de Tokugawa-periode (18de eeuw) aan de diverse obediënties toegewezen.

Toch is het zo dat deze verschillen nooit en nergens essentieel zijn. Ik verzet me niet tegen beweringen als zouden de verschillen hun oorsprong hebben in uiteenlopende interpretaties van Shinrans onderricht. Wel is duidelijk dat b.v. de splitsing van de Honganji¹¹ niet zonder fricties verliep.

Tegenwoordig zijn er twee universiteiten die gekwalificeerd zijn om academische graden in Jodo-Shinshu toe te kennen: de Ryukoku Universiteit, afhankelijk van de West-Honganji, en de Otani Universiteit afhankelijk van de Oost-Honganji. Qua curriculum zijn ze lichtjes van elkaar afwijkend, hoofdzakelijk door de typische universitaire tradities van elk van beide. De onderlinge verschillen zijn daarbij niet het gevolg van verschillen tussen de inrichtende obediënties, maar naar mijn mening hoofdzakelijk te wijten aan eigen opvattingen van de professors.

De meeste kinderen van de andere obediënties studeren aan een van beide Honganji-universiteiten; maar er zijn ook heel wat kinderen van beide Honganji's zelf die Boeddhisme gaan studeren aan andere universiteiten. De ha's zijn trouwens geen afgesloten groepen. Overal is er belangstelling voor zowel de exacte als de menswetenschappen. Wat zendingswerk betreft is de West-Honganji actiever dan de Oost-Honganji. De andere ha's doen hier amper aan mee. Zeven van de kleinere obediënties hebben trouwens zware financiële problemen.

¹¹In 1602. Zie Eko 44, maart 1990, pag.10.

Ik wil mijn uiteenzetting besluiten met nogmaals te wijzen op het feit dat al deze Shinshu-obediënties in vroegere eeuwen op spontane, natuurlijke wijze ontstonden en dat de fundamentele redenen voor hun huidige voortbestaan, of ze nu groot of klein zijn, berust bij de tradities en het karakter van de Japanners die een grote eerbied hebben voor historie en historische gebruiken en situaties.

Toch nog een bijkomende nota :

Het Japanse woord 'ha' is van oudsher in algemeen gebruik, maar het is eerst sedert het Meiji-tijdperk dat het publiek in gebruik kwam in de Shinshu . Tot dan werd het woord 'monto', d.i. 'aanhanger' gebezigd . 'Monto' wordt trouwens ook nu nog vaak gebruikt door de aanhangers van sommige zelfstandige tempels .

Voorts is er ook de benaming van de diverse 'Monshu'-families, die tijdens de Meiji-periode bij decreet werden herbepaald . Vóór die tijd, werd enkel de benaming "Shaku" gebruikt . "Shaku" wordt ook nu nog gebruikt voor alle boeddhistische priesters en monniken in Japan, China, Korea en Viëtnam . Dat betekent dat zij allen leden zijn van de Shakya-familie waartoe Boeddha Gautama behoorde . Het is tevens een aanduiding van de gelijkheid van alle geestelijk bij het Boeddhisme betrokkenen . Zo heet Kosho Ohtani, de vorige Monshu (nu 'Zenmon'), met zijn Howyo ('dharma-naam') "Shaku Shonyo"; ik heet "Shaku Senji" en u heet "Shaku Shitoku".

Er zijn ook heel wat gelegenheden waarbij de verschillende "Monshu"-families door bloedverwantschap of huwelijken verbonden zijn . Zo o.a. werd mijn vader in 1881 geboren als tweede zoon van de toenmalige Monshu van West-Honganji ; in 1896 werd hij evenwel hoofdabt van de Kibe-obediëntie . Dat betekende echter niet dat er enige verandering kwam in de gebruiken van de Kibe-ha; zowel het familie-wapen als de zangwijzen bleven zoals ze steeds geweest waren . Mijn vaders oudste zuster huwde met de vorige Monshu van de Senjuji-tempel van de Takada-ha . Kosho Ohtani, vorig Monshu van West-Honganji en ik, wij zijn neven en leven in een hechte vriendschap . Maar nu dat de keuze van een levenspartner heel wat vrijer geworden is, kan men voorzien dat de verwantschappen tussen de diverse Shinshu-obediënties de kans lopen steeds dunner en dunner te worden .

Zoals gezegd, zijn de Honganji-ha en de Ohtani-ha de grootste obediënties van de Jodo-Shinshu, en hun aanhangers zijn verspreid over geheel Japan . Toch heeft de Honganji-ha zijn meeste tempels ten westen van Kyoto, en de Ohtani-ha ten oosten van die stad .

Voor vreemdelingen vaak verwarrend zijn de meerdere benamingen gebruikt voor beide Honganji's . In de volksmond heten ze 'Nishi-Honganji' en 'Higashi-Honganji', maar officieel heten ze respectieffelijk 'Hōpa' en 'Daiha', wanneer men de kanji-tekens in het Chinees leest . Soms ook spreekt men van 'Seiha' en 'Toha' .

De tempels die het meest documenten uit vroegere eeuwen (13de en 14de e.) bewaard hebben, dat zijn de Senjuji (van de Takada-obediëntie) en West-Honganji . Higashi-Honganji heeft heel wat minder historische documenten ; de meeste andere hoofdtempels hebben zo goed als niets .

De bouwjaren van de diverse nog bestaande hoofdtempels lopen nogal uiteen : de Nishi-Honganji is zowat 350 jaar oud, de Senjuji-tempel 320 jaar, de Kinshokuji ongeveer 280 jaar . Andere tempels zijn niet ouder dan een 150 jaar . Een periode van rond de 350 jaar is natuurlijk niet zo heel, heel oud, maar toch werden de drie vermelde tempels geclasseerd als belangrijke historische monumenten .

Ofschoon ik dit eigenlijk in het begin had moeten zeggen, is de Jodo-Shinshu een van de spontaan ontstane stromingen bij de volgelingen van Honen Shonin, Shinrans Meester . Het is duidelijk dat Shinran helemaal niet de bedoeling had een eigen school of secte op te richten . Toch is de Jodo-Shinshu de belangrijkste Reine-Landbeweging voortgekomen uit Honen Shonin, naast de eigenlijke Jodo-shu, met Chion-in als hoofdtempel (ongeveer 8.000 tempels) . Maar sedert die 800 jaar, is er een zeer duidelijk verschil in doctrine . In de Jodo-stroming zijn er ook andere scholen met lichtelijk verschillende leerstellingen, maar in dit verband kunnen wij daar niet over praten .

Dit is alles wat ik te zeggen had .

Luc Lammens

Hier volgen twee teksten die Lut terugvond bij de papieren van onze goede vriend Luc . De eerste tekst is die van een korte "dharma-talk" die hij gehouden heeft op een keer dat hij in Jikoji vooringing . De tweede tekst is een diep persoonlijke overweging over boeddhanatuur en verlichting .

NAMU AMIDA BUTSU

Hier zijn we dan terug . Heel even bijeen . Straks worden wij weer versnipperd . Als ik naar hier kom, denk ik steeds dat ik naar Amida kom . Dat is dwaas van me . Dwaas ben ik . Amida is steeds bij ons, is steeds bij ons, is steeds bij mij .

Kon ik dat maar gewaar worden . Het gewaarworden gebeurt, maar ik luister niet en ben verbolgen dat ik niets hoor . Ik doe mijn ogen dicht en ben kwaad dat ik niets zie . Ik doe ze open, maar kijk niet .

We luisteren nauwelijks of niet naar een blaffende hond . We horen het wenen van een kind en scheppen een afstand . We leven niet in de lach van een voorbijganger op straat . We snijden ons overal van af . We leven in een hol waar we ons - naar we menen - steeds veilig in terugtrekken . Vanuit dat isolement wil ik kijken, kan ik luisteren . Maar ik heb mij eerst afgescheiden . Deze zelfgebouwde afgescheidenheid is verderfelijk . Het is de bron van conflicten, bron van verwarring . Wanneer de gong gaat, laat ik dan luisteren in volledige stilte naar dat geluid, laat het een voortbewegen zijn op de klank, nee beter, laat het geluid mezelf meevoeren door de stad heen, door het veld, naar zee .

De schoonheid van dat geluid kan je alleen maar voelen als je van dat geluid niet gescheiden bent, als je er deel van bent .

Laat mij de Nembutsu zeggen, beter : laat de Nembutsu zelf spreken in mij, en dit zonder het gescheiden zijn van spreken en horen, zien en gezien worden . Laat de Nembutsu het beëindigen zijn van het afgescheiden zijn ; laat het klank zonder wilsdaad zijn, zonder verlangen . De Nembutsu staat niet los van het leven, mag ik het horen als de essentie van het leven zelf, het brandpunt in het dagelijks bestaan .

H O N G A K U (de ingeboren boeddha-natuur)

Het Boeddhaschap is in alle wezens, vanaf de 'beginloze tijd', ingeboren . Het zit er ingebakken . De zon zit in mij terwijl ik schuil in mijn hol en denk dat de zon ver weg is , buiten, niet bij mij . Weggetrokken in eigen duisternis klaag ik woedend en wanhopig dat er zelfs geen zon is . Was haar gloed, licht, warmte geen wezenlijk deel van mij, ik was lang verschroeid van binnenuit .

De ingeboren boeddha-natuur, *Hongaku* , voert de wezens uiteindelijk naar verlichting ; het zet mijn hol vol licht, zo klaar als het daglicht buiten . Binnen of buiten, overal is de al-aanwezigheid van de Verlichting .

Essentieel zijn alle wezens verlicht, *buddha* . De Verlichting is het moment waarop alle wezens tot de verwerkelijking van deze aanwezigheid komen .

Er is geen fundamenteel onderscheid tussen Boeddha en de 'niet-verlichte' wezens. Het Boeddhisme kent veel wegen om de ingeboren Verlichting te realiseren. Het Shin-Boeddhisme stelt daarentegen dat Verlichting verwerkelijkt wordt door de werking van Amida Buddha . De natuurlijke werkzaamheid in ons van Amida brengt de ingeboren Boeddha-natuur tot uiting . De zon in mijn diep hol drijft mij naarbuiten om aldaar deel te zijn van een zonovergoten wereld . De Ander-Kracht drijft mij uit mijn benepen duistere zelf-wereld . Het mededogen van Amida doorstraalt mijn belachelijke ruimte van afzondering ; ik ren weg, ik vlucht, ik wil mij redden, ik sluit me op, ik vang mijzelf . En wanneer ik in mijn schijnveiligheid kots van mezelf en luid klagen wil en tier als bezeten en schreeuw als een gewond dier, hoor ik de gong . Hij zit naast mij en wij drijven in hetzelfde geluid . Eénmaal stil, barsten we los in een lach . Namu Amida Butsu .

(Lente '87)

DE LEER BELEVEN

Danielle Girardin

Toen een van Wittgensteins leerlingen hem schreef dat hij zich tot het Rooms-Katholicisme bekeerd had, antwoordde Wittgenstein dat wanneer iemand hem vertelde dat hij de uitrusting van een koorddanser gekocht had, dat hij niet onder de indruk was, tot hij zag wat daarmee gedaan werd. Ik denk dat dit een erg gezonde houding is, die we ook zouden kunnen aannemen met betrekking tot de Leer. We hoeven niet onder de indruk te zijn wanneer iemand ons vertelt dat hij boeddhist is, of dat hij de Drievoudige Toevlucht genomen heeft: inmers waar het om gaat is hoe de Leer tastbaar gemaakt wordt in iemands leven.

Toen de historische Boeddha na enige aarzeling de Leer toch verkondigde, was deze bedoeld als een geschikt middel, als een voertuig dat de wezens in staat zou stellen om, vanuit een toestand van onwetendheid en geconditioneerdheid, tot de realisatie van wijsheid en de opheffing van alle lijden te komen. Maar de Leer, bedoeld als instrument ter bevrijding, kan inadequaet aangewend worden en zo verhinderd worden zijn werk te doen, - of erger, de Leer kan tot een kluister worden, net zoals we onszelf kunnen vergiftigen wanneer we een medicijn bewust of onbewust misbruiken.

Zo kan het gebeuren dat we de Leer slechts op één vlak van ons bestaan beleven. Het kan zijn dat iemand een perfect intellectueel begripen van de Leer gerealiseerd heeft en in staat is tot een enorme conceptuele verfijning, en zich toch in tal van situaties gedraagt vanuit een ingesteldheid alsof hij nog nooit van de Leer gehoord had.

Er zijn zovele verschillende persoonlijkheidstypen, en we hebben allen onze eigen obstakels die ons beletten de Leer op een adequate wijze aan te wenden in ons leven. Er zijn mensen voor wie de Leer een bron wordt van zelfverheerlijking, alsof verlichting zou kunnen gemeten worden aan hoelang je in een correcte meditatiehouding kan zitten of hoeveel teksten je bestudeerd hebt.

Er zijn mensen die behoefte hebben aan de zekerheid van regels en maatstaven, en die in de Leer een prachtige legitimatie vinden om zich vast te klampen aan loutere vormen, steeds zichzelf en anderen beoordelend. Ze zijn vergeten dat de regels geen doel op zichzelf vormen, maar geformuleerd werden als een soort algemene leidraad, om het contact tussen mensen vlotter te laten verlopen en een context te creëren waarin een harmonisch samenleven mogelijk wordt.

Omgekeerd zijn er ook mensen voor wie de Leer juist een legitimatie wordt om - onder het mom van spontaneiteit - alle mogelijke regels radicaal overboord te gooien en zich over te geven aan al hun impulsen, zonder dat ze de opbouwende functie begrijpen die sociale conventies kunnen hebben in het maatschappelijke leven .

Ook kan iemand zozeer overweldigd worden door de schoonheid en de meeslependheid van ritueel of liturgie, dat hij de diepere bedoeling ervan vergeet en zich verliest in een narcistisch universum, vanwaaruit hij blind blijft voor het lijden dat zich afspeelt in zijn onmiddellijke omgeving .

Maar evengoed kan het voorkomen dat iemand steeds maar onderweg is om anderen te helpen, niet als een spontane handeling maar omdat de problemen van anderen hem helpen om niet stil te moeten blijven staan bij zijn eigen pijn of angst of eenzaamheid .

Of het kan een gewoonte worden om naar de tempel te komen, de diensten bij te wonen en de anderen te ontmoeten, een gewoonte die wel aangenaam kan zijn, maar die nog maar weinig te maken heeft met het beleven van de Leer .

Er zijn talloze manieren om de Leer te betrekken in onze eigen geconditioneerde psychische constructies, en daarmee juist te beletten dat de Leer zijn bevrijdend werk verricht . En dit heeft te maken met het feit dat we vaak onszelf niet aanvaarden zoals we zijn, zodat we de Leer misbruiken om allerlei psychische tendensen die tot onszelf behoren, weg te rationaliseren, ze een draai te geven dat ze tenminste in onze eigen ogen aanvaardbaar worden .

Maar als we niet eens onszelf aanvaarden, wat kan het nog betekenen wanneer we zeggen dat we als boeddhist ernaar streven andere wezens te aanvaarden zoals ze zijn ?

En het is zo nodeloos . Want we hoeven niets weg te rationaliseren . Ons leven wordt zoveel eenvoudiger wanneer we onszelf zien voor wat we zijn, wanneer we onze angst als angst zien, onze haat als haat, onze begeerte als begeerte, wanneer we onze gevoelens laten zijn wat ze zijn en er met aandacht bij blijven, zonder oordeel, zonder maatstaf, zonder legitimatie .

En hierbij kan de Leer ons juist helpen . Want hoe destructief of chaotisch onze neigingen ook mogen zijn, wat vermogen ze tegen het grote mededogen van Amida ? Wanneer we dit mededogen gewoonweg toelaten in ons leven, is er geen behoefte meer aan welke psychische constructie dan ook .

Dan kan de Leer zijn werk doen, dan geschiedt het doorstralen van Amida's grote mededogen, naar alle wezens toe - waaronder wijzelf - hoe die wezens ook zijn, grote en kleine, nabije en verre, wezens die heilzaam handelen en wezens met minder heilzame tendensen...

Namu Amida Butsu .

JODO-SHINSHU BEGRIJPEN (2)

Dr. Taitetsu UNNO

Geboorte in het Reine Land

Voor Shinran betekende 'verlichting' de mogelijkheid de kenmerken van een 'groot wezen' te manifesteren, zoals de historische Boeddha dat gedaan heeft, en daarbij welzijn en vrede voor iedereen te brengen simpel door het verkondigen van de Leer . Om 't even wat dat minder zou zijn, ook al noemt men het 'verlichting' of 'satori', dat zou enkel maar zelf-begoocheling zijn, zeker voor zo'n dwaze wezens als wij zijn . Toch was zijn grote ontdekking die van het pad waarlangs zelfs de meest dwaze wezens toch de Hoogste Verlichting kunnen bereiken . Eigenlijk, zo stelt Shinran het, is het juist door de dwaze aard van de wezens dat het verwezenlijken van het Boeddhachap een absolute zekerheid is. Deze paradox vormt de kern van de revolutionaire reïnterpretering van het Reine-Landboeddhisme .

Verwijzend naar de traditionele opvatting dat verlichting zou onmogelijk zijn in dit bestaan maar verwezenlijkbaar is in een ideaal milieu in het volgende bestaan, heeft Shinran een radicale herïnterpretering gegeven van de betekenis van "Geboorte in het Reine Land" .

Allereerst, in tegenstelling tot de traditionele visie dat men in het Reine Land, dus in het volgend bestaan, verder voortschreed op het Pad naar de Verlichting, stelde Shinran dat men op het ogenblik van de dood al zijn karmische beperkingen achterlaat om geboren te worden in het Reine Land en daàr, op hetzelfde moment, het Boeddhaschap verwerkelijk. Dan begint meteen ook de terugkeer naar de lijdenswereld samsara om alle wezens te bevrijden. Zowel het 'gaan naar' als de 'terugkeer naar' worden vervuld als werkzaamheid van de Leer.

Ten tweede: in de effectieve vervulling van het ware vertrouwen (*shinjin*), dat onvermijdelijk, noodzakelijk voert naar het Boeddhaschap, verwezenlijkt men reeds het stadium van het niet-terugvallen. Wat betekent dat, in het hier-en-nu, nog terwijl men een 'iemand van blinde begeertes' blijft, men reeds een aspect van de "Geboorte in het Reine Land" realiseert. Shinran stelt dit zeer duidelijk:

"Dan bereiken zij geboorte" betekent dat wanneer iemand shinjin verwezenlijkt, hij onmiddellijk geboren wordt. "Onmiddellijk geboren worden" betekent zich bevinden in het stadium van niet-terugvallen. "Zich bevinden in het stadium van niet-terugvallen" betekent gevestigd worden in het stadium van de waarlijk verzerden. Dit wordt ook genoemd: het verwezenlijken van het stadium gelijk aan verlichting. Dat is de betekenis van "Dan bereiken zij geboorte". "Dan" betekent onmiddellijk; "onmiddellijk" betekent: zonder enige tussen-tijd, zonder verloop van dagen.¹²

"Shinjin" is weleens vertaald geworden als 'geloof', maar deze term kan misleidend zijn doordat hij heel wat bijbetekenissen heeft¹³. Volgens het algemene Boeddhisme, betekent *shinjin* hoofdzakelijk het vertrouwen in de Leer van de Boeddha, als een eerste stap op de weg naar de Verlichting. In andere godsdiensten, betekent het een geloof aan God, hemel of hel. In al deze gevallen, wordt *shinjin* bekeken vanuit het standpunt van de mens, een op zichzelf afgesloten en onbewust affirmeren van een of andere fixering. Maar in

¹²in Yuishinshō-mon'i ('Notes on Essentials of Faith Alone', SBTS, Kyoto 1979, p. 34).

¹³Zeker in het Engelse 'faith', maar ook het Nederlandse 'geloof' heeft sterke christelijke connotaties die in een boeddhistische context absoluut niet passen.

het Shinboeddhisme verwijst de term *shinjin* allereerst naar het gemoed¹⁴ van Amida Buddha. Wanneer dit gemoed in ons gemoed intreedt, geeft het ons de mogelijkheid tot waar vertrouwen in de Ander-Kracht, waarbij wij van onszelf bevrijd worden. Het is het einddoel op het pad, een ontwaken tot de ware natuur van zelf en Boeddha, het equivalent van 'satori'.

Daarom is het voor onze bedoeling beter *shinjin* weer te geven als 'waar vertrouwen', in een poging het woord uit zijn dualistische connotatie te halen. Dat dient aldus verstaan te worden: 'waar' verwijst naar het gemoed van de Boeddha; en 'vertrouwen' verwijst naar de werkzaamheid van Boeddha's gemoed in het gemoed van het dwaze wezen. Daardoor maakt *shinjin* het mogelijk een onvoorwaardelijk vertrouwen in de Boeddha te hebben, als uiteindelijke bevrijding uit de gehechtheid aan een zelf-fixatie. Het feit van ware vertrouwen is niets anders dan de vrijheid die verwerkelijkt wordt in de "Geboorte in het Reine Land"; Dit is een onmiddellijke, onmiddellbare geboorte: "onmiddellijk betekent zonder enige tussen-tijd, zonder verloop van dagen".

Een dergelijke opvatting is gebaseerd op de diepere realiteit van het Reine Land. Shinran beschrijft het als het 'Land van het Onmeetelijke Licht', het 'bereik van Amida Buddha' die ook genoemd wordt 'de Boeddha van het Hinderloze Licht en van het Onvoorstelbare Licht'. Licht is de uitstraling van onovertroffen wijsheid die buiten elk begrip van gewone denken valt; daarom wordt het omschreven als onmeetbaar en onvoorstelbaar. En niets kan de uitstraling van dit wijsheidslicht hinderen of tegenhouden; het doordringt de donkerste onwetendheid van alle karmische wezens en zet alles en allen om tot verlichting. Vermits dit Reine Land verwezenlijkt werd als vervulling van Amida's Geloften, wordt het ook het Land van de Ware Vervulling genoemd.

¹⁴De auteur gebruikt, waar vertaler 'gemoed' zet, 'mind and heart' voor het Chinese *hsin*, Japans *kokoro*. Het Sanskriet *citta* ligt evenwel meer in de sfeer van 'gemoed, instelling, attitude'.

Vragen staat vrij

(1) *Waarom gebruikt men in het Shinboeddhisme de term 'priester' i.p.v. 'monnik' zoals in de meeste andere boeddhistische stromingen ?*

Wat u zegt is eigenlijk maar gedeeltelijk waar . In Japan is het tegenwoordig meer en meer gebruikelijk de 'beoefenaars van een eredienst' (dit is de officiële "Belgische" titulatuur !) in het Engels om te zetten in 'priest'. En u weet beslist wat de christelijke, zij het ook hoofdzakelijk Rooms-Katholieke traditie onder 'priester' verstaat : een bedienaar van de sacramenten, een soort tussenpersoon tussen God en de gelovige . En dat is natuurlijk de Shin-'priest' allermint .

Noch monnik noch leek . Zo betitelde Shinran zich nadat hij de kloosterberg Hiei verlaten had en enkele jaren nadien verbannen werd naar minder gastvrije oorden . Die uitspraak is paradoxaal en doet ons veronderstellen dat Shinran een soort van 'derde weg' zou uitgevonden hebben . Toch is dat niet helemaal zo. Men zou veeleer kunnen denken dat de 'Shin-priest' nu eens als monnik optreedt, dan weer als leek, liever dan dat hij een soort compromis of middelmatigheid zou zijn tussen twee extremen . Uiteindelijk gaat het hier om een gedragsproblematiek die veel verder reikt dan men op eerste gezicht zou veronderstellen.

(2) *Hoe zit het dan 'officieel' volgens de schrifturen en de gebruiken ?*

Laten we dus naar de formele situatie binnen de Jodo-Shinshu kijken, en in 't bijzonder in de Honganji-ha .

Het zg. traditionele boeddhisme kent twee formaliteiten van intrede en initiatie. Er is eerst het 'gaan in de huisloosheid', *pabbajjā* (Pāli voor Skr. *pravrajyā*), dat in de kloosterpraktijk overeenkomt met een ordinatie als novice (*samanera*, Skr. *sramanera*). De hogere ordinatie, nl. tot volwaardig monnik (*bhikkhu*, Skr. *bhikṣu*) is de *upasampadā* .

In tegenstelling hiermee kent de Jodo-Shinshu slechts één enkele 'geestelijke' graad : de 'opname' (*tokudo*), waardoor de geestelijke erkend wordt als gemachtigd vertegenwoordiger van zijn school of hoofdtempel . En alle Shin-priesters zonder enige uitzondering hebben deze éne graad, ook de *Monshu's* (Hoofdabten) en de *Zenmon's* (Ere-Hoofdabten) . De functies kunnen uiteraard verschillen, maar de 'geestelijke' titels zijn alle gelijk .

(3) *Hoe is het dan met het kloosterleven in de Jodo-Shinshu ?*

Er is helemaal geen kloosterleven . Een Shin-priester is geen kloosterling onderworpen aan enige *vinaya*-discipline ; hij leeft niet in het afgesloten kloosterverband . Hij is hoofdzakelijk een leraar, een tempelbeheerder, een

pastoraal werker . Hij staat in de wereldsheid, tenmidden van zijn 'medeweggenoten' .

Hoogstens zou men kunnen stellen dat hij tijdens zijn typische opleiding voor *tokudo* verblijft binnen een zeker 'claustrum', een afgeslotenheid die kan vergeleken worden met die van onze vroegere kostscholen ; - maar die tijd is heel beperkt en ligt overigens in de tijd vóór de *tokudo*-training en niet daarna, zoals dit wél met een noviciaat (*pabbajjá*) het geval is .

(4) *Shitoku, jij bent "kyoshi", dat is 'sutra-leraar' . Dat is toch een hogere graad dan gewoon 'tokudo' ?*

Die twee titels hebben niets met elkaar gemeen . Ik zei het al : *tokudo* is de enige en éne geestelijke graad . Laten we die *tokudo* maar 'priester' noemen bij gebrek aan iets beters, ook al is de *tokudo*-functie noch sacramenteel noch bemiddelend, maar eerder niet-priesterlijk, net zoals een dominee, een rabbijn of een imam .

Maar naast die éne geestelijke titel, die uitsluitend door de Hoofdabt verleend wordt, kent men in de Jodo-Shinshu een serie academische , zeg maar theologische of buddhologische of dharmalogische graden . Ze worden evenwel niet toegekend door de Hoofdabt, die bij bepaling geestelijk en moreel leider is, maar door een de academisch-"theologische" autoriteit, in de praktijk door de 'Board of Governors' van de Jodo-Shinshu-Honganji-ha .

(5) *Wat is een 'kyoshi' ?*

Wel, dat is slechts de laagste academische graad in de Jodo-Shinshu . De hoogste is *kangaku* . Onze vorig jaar overleden 'promotor', Yamasaki Sensei, was een *kangaku* . Een *kyoshi* is gemachtigd in naam van de school of de hoofdtempel als leraar op te treden . Er wordt gezegd dat die graad, qua academisch niveau, overeenkomt met die van *Magister* van onze theologische faculteiten, met het *Doctor of Divinity* van de protestantse universiteiten of met het *Geshe* van het Tibetaans boeddhisme .

Tegenwoordig verlangt de Honganji-administratie dat de verantwoordelijke van een volwaardige tempel zowel de titel van *tokudo* als de academische graad van *kyoshi* zou hebben . Volgens mijn collega P.K.Eidmann zou deze combinatie dan ook overeenstemmen met die van een *monsignore* in de Rooms-Katholieke kerk .

(6) *Zeg me : hoe wordt men zo'n tokudo of kyoshi ?*

Daar komt heel wat bij kijken, veel te lang om hier uit te leggen . Maar wat er het meest bij nodig is, dat is *Namu Amida Butsu* . Dat is misschien geen adequaat antwoord op de vraag, - maar alleszins toch een heerlijk programma, niet...?

第一二六四五号

ベルギー国ブーケレ地区リラ村字

(至徳)

アドリアン・ペル

昭和二年五月二十八日生

右度為本宗僧侶加

本願寺築地別院衆徒

仍授牒如件

昭和五年五月十五日

kudo-certificaat, bekleed met het grote zegel van Monshu Koshin Ohtani .

yoshi-certificaat, bekleed met het zegel van de Raad van Bestuur van de Nishi-longanji .

第三〇三号

教区 組

築地別院寺衆徒

アドリアン・ペル

(至徳)

教師を授ける

昭和五年十月十日

JIKOJI-Nieuws

Prof. A.P. Dharma

Ons Centrum is momenteel bezig met het voorbereidend werk voor de publicatie van Prof.Dharma's "Leven met Amida". Voor dit initiatief hebben we vanuit verschillende kanten in Nederland aanmoediging en steun ontvangen. Er blijven wel nog enkele juridische aspecten uit te klaren, maar we hopen dat dit nog deze maand mei in orde komt.

Mevr. Sujata Hemelrijk, uit Amsterdam, bracht ons uit de nalatenschap van het gezin Dharma boeken, tijdschriften en ook enkele beelden en voorwerpen. Hieronder een buitengewoon fraai boeddha-beeld in zwarte zandsteen, waarschijnlijk uit Java. Jikoji is hiervoor bijzonder dankbaar. Gassho!

Onze Bibliotheek

Zoals in het vorige Eko-nummer aangekondigd, is onze Jikoji-bibliotheek weer actief, met een nieuw, vlotter nummeringssysteem en ook een nieuwe catalogus. Dank zij de inzet van een dBase III+, kunnen nu de catalogi zo goed als 'naar maat' worden uitgedraaid. De meest praktische vorm is alleszins de classering per onder-

werp en daarin alfabetisch per auteur. Dat geeft een *print* van 62 pagina's, die (theoretisch) steeds bijgewerkt kan worden.

Sedert de eerste uitprinting op 14 februari, zijn er reeds 40 titels bijgekomen.

Wat het raadplegen betreft, zou het best zijn dat zoveel mogelijk de catalogus gebruikt werd. Of, wanneer men toch de boeken zelf wil inkijken, dat men steeds de daartoe bestemde kartonnetjes in de plaats steekt, zodat de boeken niet meer *vlug-vlug* en *zo-maar* teruggestoken worden. Nauwelijks een halve maand nadat de bibliotheek helemaal herschikt was geworden, stelde Shitoku al vast dat op één rek vijftien boeken niet op hun correcte plaats stonden. Hij wil niet kleinzielig zijn, maar vindt zoiets erg vervelend. Een minimum aan orde, zij het ook uit solidariteit met anderen, moet toch niet zo onmogelijk zijn!

Cursussen

Op 25 mei hadden we de 10de en laatste zitting van onze "Introductie tot de Leer van de Boeddha". De mogelijkheid wordt overwogen hetzelfde thema, misschien in een andere vorm, te hernemen in september of oktober.

Ook de Kyogyoshinsgo-cursus (voor gevorderden) loopt deze zomer ten einde . Voor volgend jaar wordt gedacht aan een nieuwe serie uiteenzettingen, misschien wel over belangrijke boeddhistische teksten uit de Pali-kanon of uit de Mahayana-literatuur, zoals Hartsutra, Lotussutra, Vimalakirti, Bloemenkranssutra, Hevajra-Tantra en beslist de Reinelandsutra's .

Bevestigingen en details in volgende Eko (september) .

Diacritische tekens

Sedert enkele nummers vermijden we in Eko het gebruik van diacritische tekens . Onze lettertjes zijn al kleiner geworden en de diacritica zoals ^ , ' , - en puntjes onder en boven zijn niet enkel soms lastig in te voeren, maar meestal ook onduidelijk . Enkel daar waar ze écht wetenschappelijk noodzakelijk zijn, zullen ze nog voorkomen . Wat accenten en deeltkens en zo in Europese talen betreft, die zullen we blijven eerbiedigen .

Deze opmerking geldt enkel voor Eko, niet noodzakelijkerwijze voor onze andere publicaties .

Komt Zenmon Kosho Ohtani toch naar Jikoji ?

We ontvingen tegenstrijdige berichten. En in het zekere zijn we nog steeds niet ... Toch is er kans dat onze Ere-Hoofdabt eind augustus via de Conferentie te Wenen (waarover eveneens slechts tegenstrijdige berichten komen...) even langs Antwerpen komt om er in Jikoji een *kikyo-shiki* (ceremonie van bevestiging) te houden .

Althans, die kans lezen we in een brief van Go-Monshu : "*Zenmon may be able to officiate Kikyoshiki at Jikoji . Could you ask Zenmon if he can ? I already told him your wish .*" Tot op dit ogenblik (het is midden mei) is er echter nog geen bevestiging gekomen .

ROOSTER DER BIJEENKOMSTEN

Di 05.06 20 u. Amida-kyo (B)
Vr 08.06 19 u. KGSS-cursus
Di 12.06 20 u. Sambutsuge (K)
Di 19.06 20 u. Juseige (Sh)
Vr 22.06 19 u. KGSS-cursus
Di 26.06 20 u. Junirai (D)

Di 03.07 20 u. Amida-kyo (H)
Di 10.07 20 u. Sambutsuge (B)
Di 17.07 20 u. Juseige (K)
Di 24.07 20 u. Junirai (Sh)
Di 31.07 20 u. Amida-kyo (D)

Di 07.08 20 u. Sambutsuge (H)
Zo 12.08 10.30 O-Bon¹
Di 21.08 20 u. Juseige (B)²
Di 28.08 20 u. Shoshinge (Sh)

Di 04.09 20 u. Junirai (K)
Vr 07.09 19 u. KGSS-cursus
Di 11.09 20 u. Amida-kyo (Sh)
Vr 14.09 19 u. KGSS-cursus
Di 18.09 20 u. Sambutsuge (D)
Za 22.09 14.30 O-Higan³

¹Gedachtenis van de overledenen (Skr. *Ullambana*).

²Het is mogelijk dat in de periode 21-30.08, i.v.m. de Weense Conferenties en een mogelijk bezoek van Zenmon en andere gasten aan Jikoji, wijzigingen en/of toevoegingen zullen voorkomen! Gelieve hierover ten gepasten tijde het Centrum te contacteren.

³Herfst-devotieperiode 21/25.09.

J I K O - J I
Tempel van het Licht van Mededogen

CENTRUM VOOR SHIN-BOEDDHISME v.z.w.

Pretoriastraat 68
2600 Antwerpen-Berchem

Verantwoordelijk uitgever : Sh.A.Peel , Leemputstraat 10
2600 Antwerpen-Berchem

Overname toegelaten mits bronvermelding en bewijsexemplaar .

Sneldrukkerij Total Copy Service, Herentals .